

کتابِ عاموس نَبی

پیشگفتار

عاموس نَبی از مردمِ یهودا بود و چوپونی مَوکد. خُداوند عاموس ره د پادشاهی شمالی اسرائیل رَبی کد تا پیغام شی ره بلده ازوا اعلان کُنه. د زمانِ عاموس، پادشاهی جنوبی و پادشاهی شمالی اسرائیل از نگاهِ اقتصادی، سیاسی و نظامی د بهترین وضعیت قرار دشت. امی وضعیتِ خوب باعث شُد که حُکمرانا و نفرای بلند رُتبه زندگی پُر عیش-و-نوش دشته بشه و از هیچ رقم فساد و اعمالِ غیر اخلاقی دریغ نکنه و د وسیله ظلم و زورگیری مال-و-دولت خُو ره دیگه ام کلو کُنه.

موضوع اصلی پیغامِ عاموس دعوتِ کُنه-کلونای مَمَلکت بلده د جای اُردونِ عدالت د بینِ مردمِ آسته. مردمِ اسرائیل دزی فکر بود که تنها انجام ددونِ رسم ها و رواج های مذهبی بلده دیندار بودو بس آسته و ضرورت نییه که د باره تمام چیزا از احکامِ خُداوند پیروی کنی. امزی خاطر عاموس اعلان مونه که خُدا قوم خُو ره که بے وفا، ناطاعت و عهد-شکن آسته جزا میدیه. ای جزا تنها بخاطرِ سرزنش و اصلاح کدو نییه، بلکه تا خرابی کاملِ مَمَلکت ادامه پیدا مونه. ای پیغام باعث موشه که د بینِ مردمِ شور-و-غوغا برپا شنه؛

امزی خاطر اَمصیا پیشوای بزرگ، عاموس ره از پادشاهی شمالی اسرائیل بُر
مونه و اخطار میدیه که دیگه د مملکتِ شمالی دیده نشنه.

آیه مشهورِ امزی کتابِ اینی آسته: ”د جای امزی چیزا بیلید که انصاف
رقم آو و عدالت رقم جوی دایمی جاری شنه.“

طبقه-بندی موضوعها

قضاوت د بله همسایه گونِ اسرائیل (فصل ۱: ۳)

قضاوت د بله اسرائیل (۶: ۲)

شاهدی د خلافِ اسرائیل (۱: ۳)

اسرائیل سون خدا پس نَمییه (۱: ۴)

ماتم بلده گناهِ اسرائیل (۱: ۵)

روزِ خداوند (۱۸: ۵)

وای د حالِ آدمای عیاش (۱: ۶)

ملخ، آتش و تارِ رجه (۱: ۷)

عاموس و أمصيا (١٠:٧)

سبب ميوه (١:٨)

تباهي اسرائيل (١:٩)

بازسازي اسرائيل (١١:٩)

۱) آمیا توره‌های عاموس یکی از چوپونای تقوَعَه آسته؛ او دَ روزای پادشاهی عَزیا پادشاهِ یهودا و دَ روزای پادشاهی یَرُبعام باچه یوآش پادشاهِ اسرائیل، یعنی دُو سال پیش از زلزله، دَ باره اسرائیل یگ رویا دید.

۲) او گفت:

”خداوند از صهیون غر میزنه

و آواز خوره رقمِ گرگردراغ از اورشلیم بلند مونه؛

علفچرهای چوپونو پژمُرده موشه

و قیلی‌های کرمَل خشک موشه.”

قضاوت دَ بِلَه همسایه‌گونِ اسرائیل

۳) خداوند اینی رقمِ مَوگیه:

”بخاطر سِه خطا که از دَمشق سر زده، بلکه چار خطا،

ما مانع جزای ازو نموشم،

چراکه جلعاد ره قد سوټه آینی جُغول کد.

④ پس ما د بَله خانه حزائیل آتَش ریی مُونم

و او قلعه‌های مُستَحکمِ بِن هَدَد ره قُورت مُونه.

⑤ ما پُشت‌بندِهای درگه دَمِشَق ره میده مُونم

و باشنده‌های درّه آون

و صاحبِ تِیاقِ پادشاهی ره از بَیت-عِدِن نابُود مُونم؛

و مردُمِ ارام دَ سرزَمینِ قَیر دَ اسیری بُرده مُوشه.

ای ره خُداوند مُوگِیه.

⑥ خُداوند اینی رقمِ مُوگِیه:

”بخاطرِ سِبه خطا که از غَزه سر زده، بَلکِه چار خطا،

ما مانعِ جَزای ازو نَمُوشم،

چراکه اونا یگ منطقه ره مُکَمَل دَ اسیری بُرد

تا دَ اِدوم تسلیم کنه.

⑦ پس ما دَ بِلَه دیوالِ غَزَه آتَش رِیِ مُونُم

و اُو قلعه‌های مُستَحکم شی ره قُورت مُونه.

⑧ ما باشنده‌های اَشُدود

و صَاحِبِ تِیاقِ پادشاهی ره از اَشَقِلون نابُود مُونُم؛

ما دِست خُو ره دَ خِلافِ عِقرون باله مُوکُنُم

و باقی‌مَنده‌های فِلَسطِینیا از بَین مورَه.

ای ره خُداوند-خُدا مُوگیه.

⑨ خُداوند اینی رقم مُوگیه:

”بخاطرِ سِبه خطا که از صُور سر زده، بَلِکِه چار خطا،

ما مانعِ جَزای اَزو نَمُوشُم،

چراکه یگ منطقه ره مُکَمَل دَ اَسیری بُرده دَ اِدوم تسلیم کد

و عهدِ براری ره دَیادِ خُو نُوَرِد.

⑩ پس ما دَ بِلِه دیوال‌های صُور آتِش رِبی مُونُم

و اُو قلعه‌های مُسْتَحکم شی ره قُورت مُونه.“

⑪ خُداوند اینی رقمِ مُوگیه:

”بخاطرِ سِه خطا که از اِدوم سر زده، بَلِکِه چار خطا،

ما مانعِ جَزای اَزو نَمُوشُم،

چراکه اُو برارِ خُو ره قد شمشیرِ دُمبال کد

و تمامِ رَحْم-و-دِلْسوزی خُو ره ایله کد.

اُو دَ غَیْتِ قارِ خُو بَدُونِ دَمَرسی تِکِه-و-پاره کد

و غَضَبِ خُو ره برقرارِ نِگاه کد.

⑫ پس ما دَ بِلِه تیمانِ آتِش رِبی مُونُم

و اُو قلعه‌های مُسْتَحکم بُصره ره قُورت مُونه.“

۱۳) خداوند اینی رقم مَوگیه:

”بخاطرِ سه خطا که از عمونیا سر زده، بلکه چار خطا،

ما مانع جزای ازو نموشم،

چراکه اونا کوره خاتونوی شکامتو ره دَ جلعاد پاره کد

تا سرحدای خو ره کته کنه.

۱۴) پس ما دیوالهای ربه ره آتش میزنم

و او قلعه‌های مستحکم شی ره قورت مونه،

دَ حینِ غوغای روزِ جنگ

و دَ حینِ طوفانِ روزِ گردباد.

۱۵) اوخته پادشاهِ ازوا دَ اسیری برده موشه،

او و نفرای دربار شی یگجای.

ای ره خداوند مَوگیه.

۲ ① خُداوند اینی رقم مُوگیه:

”بخاطرِ سه خطا که از موآب سر زده، بلکه چار خطا،

ما مانع جزای ازو نموشم،

چراکه او استغونای پادشاهِ ادوم ره سوختند

و د خگشتر تبدیل کد.

② پس ما د بله موآب آتش ریی مونم

و او قلعه‌های مُستحکمِ قریوت ره قُورت مونه

و موآب د حینِ غوغا،

د حینِ چیغ-و-شور و صدای شپیپور از بین موره.

③ ما حکمران شی ره د منه ازو نابود مونم

و پگ کته کلونای شی ره قد ازو قتی مُوکشم.”

ای ره خُداوند مُوگیه.

④ خُداوند اینی رقم مُوگیه:

”بخاطرِ سه خطا که از یهُودا سر زده، بلکه چار خطا،

ما مانع جزای ازو نمُوشم،

چراکه اونا شریعتِ خُداوند ره رد کد

و احکام شی ره نگاه نکد،

بلکه دَ وسیله امزو دروغها گُمراه شد

که بابه کلونای ازوا پیرو شی بُود.

⑤ پس ما دَ بِلِه یهُودا آتیش رِبی مُونم

و اُو قلعه های مُستَحکمِ اورُشَلیم ره قُورت مُونه.

قضاوت دَ بِلِه اسرائیل

⑥ خُداوند اینی رقم مُوگیه:

بخاطرِ سه خطا که از اسرائیل سر زده، بلکه چار خطا،

ما مانع جزای ازو نموشم،

چراکه اونا آدم عادل ره د نقره سودا مونه

و آدم محتاج ره د یگ جوره چیلی.

⑦ اونا سر آدمای غریب ره د خاک زمی پایمال مونه

و آدمای بیچاره ره از حق شی محروم موکنه؛

آته و باچه قد یگ دختر خاو مونه

و د امزی رقم نام مقدس مره بے حرمت موکنه.

⑧ اونا د پالوی هر قربانگاه

د بله رختی که گرو گرفته خاو مونه

و شرابی ره که قد پیسه جریمه خریده شده

د خانه خدای خو وچی مونه.

⑨ لیکن بنی اسرائیل بدنه که ما اموریا ره که قدهای ازوا رقم درخت

سرو بلند

و خودونِ ازوا رقمِ درختِ بلوطِ قوی بود،

از پیشِ رویِ ازوا نابود کدم

و میوه ازوا ره از باله

و ریشه های ازوا ره از تاه از بین بردم.

⑩ امچنان ما شمو ره از سرزمینِ مصر برو آوردم

و شمو ره چل سال دَ بیابو راهنمایی کدم

تا سرزمینِ آموریا ره تَصَرَف کنید.

⑪ ما بعضی از باچه های شمو ره باله کدم که انبیا بشه

و بعضی از جوانای شمو ره انتخاب کدم که نذری بشه.

“ای بنی اسرائیل، آیا امی رقم نییه؟”

ای ره خداوند مَوَگِیَه.

⑫ “لیکن شمو دَ نذری ها شراب وچی دلجی کدید

و دَ انبیا امر کده گُفتید، 'نَبُوت نَکنید.'

۱۳) اینه، ما شُمو ره زیرِ فشارِ قرار میدیم

رقمی که یگ کراچی پُر از قوده های گندم

زیرِ فشارِ قرار میگیره.

۱۴) از آدم تیزپایِ قدرتِ دوتا گرفته مُوشه،

آدم قوی قوتِ خُورِه از دستِ میدیه

و آدم زورثو جان خُورِه نجات دده نمیتنه.

۱۵) آدم کموندار ایسته شُده نمیتنه

و آدم تیزپایِ دوتا کده نمیتنه

و نه ام اسپسوار میتنه که جان خُورِه نجات بدیه.

۱۶) دَ امزُو روز

دلا ورتیرین مردای جنگی لُچ دوتا مونه.

ای ره خُداوند مُوگیه.

شاهیدی دِ خِلافِ إِسْرَائِیل

۳ ① ای بَنی إِسْرَائِیل، ای کلام ره که خُداوند دِ خِلافِ شُمو گفته،
بِشَنوید! او دِ خِلافِ پگ قومی که از سرزمینِ مِصر بُرو اُورده، اینی رقم
مُوگیه:

② ”تنها شُمو ره

ما از مینکلِ تمامِ قومهای زمی اِنْتِخابِ کُدم؛

امزی خاطر ما شُمو ره

بخاطرِ پگِ شرارتِهای شُمو جزا میدیم.”

③ آیا دُو نفر یگجای دِ یگ راه موره

بِدُونِ که رضایتِ ازوا بشه؟

④ آیا شیر دِ جنگلِ غُر میزنه

اگه شِکارِ نَدشته بشه؟

آيا شيرِ غُران از غارِ خو نعره مِيزنه

اگه يگو چيز ره نگرِفته بشه؟

آيا يگ مُرغک دَ رُوی زمی دَ دام موفته ⑤

دَ حالیکه بلده شی هیچ دام ايشته نشُده بشه؟

آيا تَلک از زمی مُوپره،

دَ حالیکه هیچ چيز نگرِفته بشه؟

وختیکه دَ يگ شار شپُور دَ صدا میيه، ⑥

آيا مردُم ترس نَمُوخوره؟

وختیکه دَ يگ شار بلا-و-مُصِيت میيه،

آيا دَ حُکم خُداوند نَمیيه؟

یقیناً خُداوند-خُدا هیچ کاری نَمونه ⑦

سِوای که راز خُوره

دَ خِدْمَتِ گَارَايِ خُو أَنْبِيَا بَرَمَلَا كُنْه.

⑧ شیر غُر زده،

کِی آسْتِه کِه نَتْرَسِه؟

خُداوند-خُدا توره کُفته،

کِی آسْتِه کِه نَبُوتِ نَكُنْه؟

⑨ دَ قَلْعَه‌هَای مُسْتَحْکِمِ اَشْدُود

و دَ قَلْعَه‌هَای مُسْتَحْکِمِ سِرْزَمِيْنِ مِصرِ اِعْلَانِ کَدِه بُکَيِد؛

”دَ کوه‌های سامِرِه جَم شُنَيِد

و بِنِگَرِيْد کِه چِی غَوغَايِ کُتْه دَ مَنِه اَزُو آسْتِه

و چِی ظُلْم‌هَای دَ مِيْنِکَلِ اَزُو.“

⑩ خُداوند مُوگِيَه:

”کَسَايِ کِه دَ قَلْعَه‌هَای مُسْتَحْکِمِ خُو ظُلْمِ و غَارَتِ رِه ذَخِيْرِه مُونِه

“اونا نَمِيدَنه که چی رقم راستکاری کُنه.”

⑪ امزی خاطر خُداوند-خُدا اینی رقم مُوگیه:

“دُشمو سرزمین شُمو ره محاصِرِه مُونه

و قُدرتِ دِفاعی شُمو ره از شُمو میگیره

و قلعه‌های مُستَحکم شُمو غارت مُوشه.”

⑫ خُداوند اینی رقم مُوگیه:

“اُمُو رقم که چوپو دُو پای یا یگ تُوته گوش ره

از دانِ شیر بُر مُونه،

اُمُو رقم از بنی اسرائیل

که دَ سامِرِه زندگی مُونه

دَ اندازه یگ شِنگِ چارپایی

و یگ گوشه توشک نِجات پیدا مُوکنه.”

۱۳ خُداوند-خُدا، خُدای لَشکرها مُوگیه:

”بِشَنوید و دَ خِلافِ خانوارِ یَعقُوبِ شاهِدی بَدید.

۱۴ دَ روزی که ما اِسرائیل ره بخاطرِ خطاهای شی جَزا بَدیم،

ما قُربانگاههای بَیت-ایل ره ام جَزا مِیدیم

و شاخهای قُربانگاه مِیده شُده

دَ زمی موفته.

۱۵ ما ام خانِه زمِستونی ره چَپه مُونم و ام خانِه تایستونی ره؛

اَره، خانههای مُزین شُده قد عاج از بَین مورِه

و خانههای کُته خراب مُوشه.”

ای ره خُداوند مُوگیه.

اِسرائیل سُون خُدا پَس نَمییه

۴ ۱ ای کلام ره بِشَنوید!

آی گاوهای باشان که د بِلِه کوههای سامره اَسْتِید،

آی خاتونوی که د بِلِه آدمای غریب ظلم کده آدمای مُحْتاج ره
پایمال مُونِید

و د شویون خُو مُوگِید: ”یگو چیز بیرید که وُچی کنی!“

② خُداوند-خُدا د قُدُوسیت خُو قَسَم خورده گُفته:

”اینه، روزای د بِلِه شُمو مییه

که شُمو ره قد چنگکها گِرِفْتِه مُوبره

و پای مندههای شُمو ره قد چنگکهای ماهی گیری.

③ هر کُدم شُمو از سُلَاخهای دیوال بُر شُده

مُسْتَقِیم مورید

و د هَرَمون اَندخته مُوَشِید.

ای ره خُداوند مُوگیه.

④ ”د بَیت-ئیل بیید و د خطای خُو اِدامه بَدِید؛

دَ جَلْجَالِ بِيِيدِ وِ خَطَاہَايِ خُو رَہِ کَلُو کَنِيدِ؛

قُرْبَانِي هَايِ خُو رَہِ هَرِ صُبْحِ بِيْرِيدِ

وِ دَہ-يِگِ خُو رَہِ هَرِ سَہِ رُوْزِ بَعْدِ؛

⑤ نَانَ خَمِيْرَمَايَہِ دَارِ رَہِ دَ عِنْوَانِ هَدِيَّہِ شُکْرْگُزَارِي تَقْدِيْمِ کَنِيدِ

وِ دَ بَارَہِ هَدِيَّہِ هَايِ دَاوْطَلْبَانَهِ خُو جَارِ زَدَہِ اِعْلَانِ کَنِيدِ،

چُونِ شُمُو خُوشِ دَرِيْدِ کَہِ اَمِي چِيْزَا رَہِ اَنْجَامِ بِيْدِيْدِ،

اَيِ بَنِي اِسْرَائِيْلِ!

اَيِ رَہِ خُداوْنَدِ-خُدا مُوْگِيَه.

⑥ ”مَا دَ تَمَامِ شَارَايِ شُمُو نَانَ رَہِ اَزِ دَانَ شُمُو گِرِفْتَمِ

وِ دَ تَمَامِ جَايِ هَا شُمُو رَہِ مُحْتَاجِ نَانَ کَدَمِ؛

بَاوْجُوْدِ اَزِي شُمُو سُوْنِ اَزْمَهِ پَسِ نَمَدِيْدِ.“

اَيِ رَہِ خُداوْنَدِ مُوْگِيَه.

٧ ”ما بارش ره ام از شمو گرفتُم،

دَ حالیکه سه ماه تا فصلِ دَرَو مَنَدَد؛

ما دَ یگ شار بارش بارَنَدُم

و دَ دیگه شار بارش نَبارَنَدُم؛

دَ بَلَه یگ زمی بارش بارید،

و دَ بَلَه زمینِ دیگه که بارش نَبارید، اُو خُشک شُد.

٨ پس مردُم دُو یا سه شار سُون یگ شار آواره شُد

تا اُو وُچی کنه، ولے سیراَو نَشُد؛

باوجودِ ازی شمو سُون ازمه پس نَمَدید.“

ای ره خُداوند مُوگیه.

٩ ”ما دَ بَلَه شمو قد بادِ مُضِر و آفَت حَمَلَه کَدُم؛

خیلِ مَلَخ باغها، تاکهای انگور

دِرْخْتونِ اَنجِيرِ و دِرْخْتونِ زَبْتُونِ شُمُو رِه خورْد؛

باوْجُوْدِ اَزِي شُمُو سُونِ اَزْمِه پَس نَمَدِيد.“

ای رِه خُداوند مُوْگیه.

⑩ ”ما دَ بِلِه شُمُو مَرَضِ وُبا رِیِ کَدْ مِ اُمُو رِقْمِ کِه دَ بِلِه مِصرِ رِیِ کَدِه
بُودْم.“

ما مَرْدایِ جوانِ شُمُو رِه قَدِ شَمشیرِ کُشْتَم

و اَسپْهایِ شُمُو گِرِفْتِه شُد

و پِینیِ شُمُو رِه اَز بُوئیِ بَدِ کُشْتِه شُدِهها دَ خِیمه_گاهِهایِ شُمُو
پُر کَدْ مِ؛

باوْجُوْدِ اَزِي شُمُو سُونِ اَزْمِه پَس نَمَدِيد.“

ای رِه خُداوند مُوْگیه.

⑪ ”ما بعضیِهایِ شُمُو رِه سَرِنِگونِ کَدْ مِ،

اُمُو رِقْمِ کِه ما سَدُومِ و عَمورِه رِه بَطُورِ وَحْشْتِناکِ سَرِنِگونِ
کَدْ مِ.

شُمو رِقْمِ چِیو نِیْمِ سوخْتِه شُدِید که از آتِش بُر شُدِه بَشِه؛

باو جُودِ ازی شُمو سُونِ ازمه پس نَمَدِید.

ای ره خُداوند مُوگیه.

۱۲) ”امزی خاطر آیِ اسرائیل، ما قد تُو امی رِقْمِ رفتار کده مورْم؛

و ازی که امی رِقْمِ قد تُو رفتار کده مورْم،

آیِ اسرائیل، آماده شو تا قد خُدايِ خُو رُوی دَ رُوی شُنی!

۱۳) توخ کُو، اْمُو که کوهها ره شکل مِیدیه

و باد ره دَ و جُودِ میره؛

اْمُو که انسان ره از فِکرایِ خُو آگاه مُونه،

روشنی صُبح ره دَ تریکی تَبَدیل مُونه

و دَ بلندیهایِ زمی حَرکت مُونه،

نام شی خُداوند، خُدايِ لشکرها آسته.

ماتم بلده گناه اسرائيل

۵ ① ای خانوار اسرائيل، ای کلام ره که د عنوان سوگنامه بلده شمو
میخانم بشنويد:

② اسرائيل، امو دختر خانه افتده

و ديگه باله نموشه؛

او د زمين خو د حال خو ايله شده

و هيچ کس نييه که او ره باله کنه.

③ چون خداوند-خدا اينی رقم موكيه:

”از شاری که يگ هزار نفر بلده جنگ برو بوره،

صد نفر بلده خانوار اسرائيل باقی مومنه

و از شاری که صد نفر بوره،

ده نفر باقی مومنه.”

٤) چُون خُداوند دَ خانَوارِ إِسْرائِيلِ اِیْنی رَقْمِ مُوْگیه:

”مَرَه طَلَبِ کَنید و زنده بُمَنید.

٥) بَیت-ئیل ره طَلَبِ نَکنید،

دَ جَلْجَالِ نَروید

و دَ بَئیرِ شَبَعِ سَفَرِ نَکنید؛

چُون جَلْجَالِ حَتْمًا دَ اِسیرِی بُرْدَه مُوشه

و بَیت-ئیل نیست-و-نابود مُوشه.”

٦) خُداوند ره طَلَبِ کَنید و زنده بُمَنید،

اگه نه، اُو رَقْمِ آتَشِ دَ خِلَافِ خانَوارِ یوسُفِ دَرِ مِیگیره

و بَیت-ئیل ره مُوسوزنه

و هِیچ کس اُو ره کُلِ نَمِیْتنه.

٧) اَی شُمُو کَسای که اِنصافِ ره دَ تَلْخِی تَبْدیلِ مُونید

و عدالت ره د خاك برابر موكنيد!

⑧ امو كه تريا و جبار ره خلق كد،

امو كه تريكي غوج ره د روشني صبح تبديل مونه

و روز ره د تريكي شاو،

و آوهای دریا ره کوی کده

اونا ره د روی زمی موبارنه،

نام شی خداوند آسته؛

⑨ او آسته كه تباهی ره د بيله آدمای زور تو میره،

و قلعهها ره خراب مونه.

⑩ اونا از کسی كه د درگه شار د بيله شريرو حكم مونه بد موبره

و از کسی كه راست موكيه نفرت دره.

⑪ ازی كه شمو آدمای غريب ره پايمال مونيد

و ازوا باج گندم میگیرید،

شُمو دَ خانه‌های که از سنگای تراش شده آباد مُونید،

جای-د-جای نموشید؛

شُمو تاک‌های انگورِ دلکش شنیدید،

لیکن از شرابِ ازوا وُچی نمونید.

۱۲) چُون ما میدنم خطاهای شُمو چِیقس کلویه

و گناه‌های شُمو چِیقس کُته؛

مقصد مه شُمو کسای اَسْتید که آدمای عادِل ره آزار میدید و رشوت
میگیرید

و آدمای مُحْتَاج ره دَ درگه شار از حقِ ازوا محروم مُونید.

۱۳) امزی خاطر آدمِ هوشیار دَ امزی زمان چُپ میشینه،

چراکه ای یگ زمانِ بد آسته.

۱۴) دَ طلبِ نیکی بشید، نه بدی

تا زنده بمانید؛

دَ امزی رقم خُداوند، خُدای لَشکرها قد شُمو مومنه،

امو رقم که شُمو موگید.

از بدی نفرت کنید و نیکی ره دوست بدید ^{۱۵}

و انصاف ره دَ درگه شار برقرار کنید؛

شاید که خُداوند، خُدای لَشکرها

دَ بله باقی منده یوسف رحم-و-مهربانی کنه.

امزی خاطر خُداوند-خُدا، خُدای لَشکرها اینی رقم موگیه: ^{۱۶}

”از تمام چارراهی ها ناله بر موشه

و دَ تمام کوچه ها اونا وای، وای گفته موره.

اونا دیغونو ره کوی مونه تا ماتم کنه

و کسای ره که دَ نوحه خانی لایق آسته تا نوحه بخانه.

۱۷ از تمام باغ‌های انگور ناله بر موشه،

چراکه ما از مینکل شمو تیر موشم.

ای ره خداوند موهیه.

روزِ خداوند

۱۸ وای د حال از شمو کسای که د آرزوی روزِ خداوند استید!

چرا شمو روزِ خداوند ره میخاهید؟

د امزو روز تریکی آسته، نه روشنی.

۱۹ حالت شمو رقم کسی موشه که از پیش شیر دوتا موهیه

و قد خرس روی د روی موشه؛

یا د یگ خانه داخل شده دست خو ره د دیوال تکیه میدیه

و او ره مار میگره.

۲۰ آیا نمیدید که روزِ خداوند تریکی میره، نه روشنی

و سیاھی تیره که دزو هیچ نور وجود ندره؟

۲۱ ”ما از عیدهای شمو بد موبرم و بیزار آستم

و جشن‌های مذهبی شمو بلده مه خوشایند نییه.

۲۲ اگرچه شمو قربانی‌های سوختنی و هدیه‌های غله-و-دانه خوره دز مه تقدیم مونیید،

وله ما اونا ره قبول نمونم؛

و قربانی‌های سلامتی حیوانای چاغی شمو ره

تی نظر خو نمیرم.

۲۳ چیخ-و-شور سروده‌های خوره از مه دور کنید؛

ما د ساز بریطهای شمو گوش نمیدیم.

۲۴ د جای امزی چیزا بیلید که انصاف رقم او

و عدالت رقم جوی دایمی جاری شنه.

۲۵ آی خانوار اسرائیل، د دورون چل سال که د بیابو بودید،

آیا شمو قربانی ها و هدیه‌ها بلده مه تقدیم کدید؟ نه!

٢٦ آلی ام بُتِ سِکُوتِ پادشاهِ خُو،

و بُتِ کیوانِ خُدایِ ستاره-مانندِ خُو ره هر سُو قد خُو موبِرید،

امو بُت‌ها ره که بلده خُو جور کدید.

٢٧ امزی خاطر ما شمو ره دَ اُو طرفِ دَمِشَقِ دَ اسیری موبِرم.

ای ره خُداوندِ مُوگیه که نام شی خُدایِ لَشکرها آسته.

وای دَ حالِ آدمایِ عیاش

١ وای دَ حالِ کسایِ که دَ صَهیونِ آسُوده آسته

و دَ حالِ کسایِ که دَ کوهِ سامِره احساسِ اَمْنِیتِ مونه؛

اونا خودون ره رهبرایِ مِلَّتِی فِکِرِ مونه که بَهِتَرِینِ مِلَّتِها آسته

و خانوارِ اِسْرَائِیلِ دَ پِیشِ ازوا مییه.

٢ دَ شارِ کَلَنه سَفَرِ کَنید و بِنِگَرِید؛

ازونجی دَ حَمَاتِ بُزْرُگِ بُوْرِبِدِ

و بعد ازو دَ جَتِ فَلَسطِینِیا تاه شُنید.

آیا اونا از دُو مَمَلکَتِ از شُمو کده بهتر آسته؟

یا سرحدای ازوا از سرحدای از شُمو کده کُته تر آسته؟

③ شُمو فِکِرِ رُوْزِ بَلا-و-مُصِیْبِتِ رِه از خُو دُوْر مُوْنِید

و حاکِمِیَتِ ظُلمِ رِه نَزْدِیکِ مِیْرِید.

④ وای دَ حَالِ کَسای کِه دَ بِلِه تَخْتِهای مُزَبِنِ شُدِه قَد عَاجِ خَاو مُوْنِه

و دَ بِلِه جَاگَهای خُو دِرَاز مِیکِشه

و باره های رَمِه

و گوسله های چاغی مُوخورِه؛

⑤ دَ سَازِ بَرِیْطِ بَیْتِ مِیْخَانِه

و رَقْمِ دَاوُوْدِ قَد آلاَتِ مُوسِیقِی نَعْمَهای نَو جَوْر مُوْنِه؛

⑥ شراب ره از کاسه وچی مونه

و خودون ره قد بهترین عطرها چرب موكنه،

ليكن بخاطر تباهي يوسف غمگي نموشه.

⑦ امزي خاطر اونا اولين كساي آسته كه د اسيري برده موشه

و عيش-و-نوش كساي كه د بله تختها دراز كشيده از بين
موره.

⑧ خداوند-خدا د ذات خو قسم خورده موكيه،

آره، خداوند، خدای لشكرها موكيه:

”ما از غرور يعقوب نفرت درم

و از قلعه‌های شی بد موبرم

امزي خاطر ما شار و تمام چيزاي ره كه د منه شي آسته
تسليم مونم.“

⑨ اگه ده نفر د يگ خانه باقي منده بشه، اونا ام مومره. ⑩ وختي

قومای نزدیک ازوا كه مرده‌ها ره موسوزنه ميبه و لاش‌ها ره از خانه برو

مُوبره، دَ کسی که دَ مَنه خانه آسته مُوگيه: ”آيا ديگه کس ام قد تُو آسته؟“ او دَ جواب مُوگيه، ”نه،“ و ميخايه قَسَم بُخوره، ولے قومای شی مُوگيه: ”چپ! نامِ خُداوند نَباید گِرَفْتَه شُنه.“

①۱ چُون اينه، خُداوند آمر مُونه

و خانه کُنه ره کُفته تِکه-و-پرچه مُوکنه

و خانه ريزه ره پاش پاش مُونه.

①۲ آيا آسپها دَ بِلَه قادهها مُودوه؟

يا يگو کس دريا ره قد گاوو قلبه مُونه؟

ولے شُمو انصاف ره دَ زار

و ثمرِ عدالت ره دَ تلخی تَبديل کديد.

①۳ شُمو که دَ لو-دبار خوشی مُونيد

و مُوگيد: ”آيا مو دَ قُدرتِ خودون خُو کَرنائيم ره بلده خُو نَگِرَفْتی؟“

①۴ چُون اينه، خُداوند، خُداي لَشکرها مُوگيه:

”آی خانوارِ اسرائیل، ما یگِ مِلَّتِ رِه دَ خِلافِ شُمو باله مُونُم

که از لیبو-حمات

تا دریاچه عَرَبِه دَ بِلِه شُمو ظَلَم مُونِه.“

مَلَخ، آتِش و تارِ رجه

۷ ① چیزی رِه که خُداوند-خُدا دَز مه نِشو دَد اینی آسته: اُو مَلَخها رِه دَ خَلق کدو شُد، دُرست زمانی که کِشتِ دوُم شروع دَ نَوده زَدو کُدُد؛ اَرِه، دَ وختِ کِشتِ دوُم بعد از دِرَو کدوِنِ حاصِلاتِ پادشاه. ② وختیکه مَلَخها گیاههای زمی رِه خورده خلاص کُدُد، ما گُفتم: ”آی خُداوند-خُدا، دَ پیش تُو عُدُر مُونُم، قَوْم خُو رِه بُبَخش! چطور یعقوب میتنه تاب بیرِه؟ اُو عُدُر ریزه آسته!“

③ پس خُداوند دَزی باره گُذشت کد

و خُداوند گُفت: ”ای واقع نَموشه.“

④ چیزی رِه که خُداوند-خُدا دَز مه نِشو دَد اینی آسته: دیدم که خُداوند-خُدا آتِش رِه کوی کد تا قَوْم خُو رِه مَجازات کُنه و آتِش تمام آوهای زیر زمی رِه قُورت کد و زمی رِه دَ کام خُو کَش کد. ⑤ اوخته ما گُفتم: ”آی خُداوند-

خُدا، ما دَ پيش تُو عُذر مُونم، دَمِ ازی بلا ره بگير! چطور يعقوب ميتنه تاب
بیره؟ او عُذر ریزه آسته!

⑥ پس خُداوند دَزی باره گذشت کد

و خُداوند-خُدا گُفت: ”ای ام واقع نموشه.“

⑦ چیزی ره که او دَز مه نشو دَدِ اینی آسته: خُداوند دَ پالوی یگ دیوال
ایسته بُود که دَ وسیله تارِ رجه و شاقول سیده آباد شُد و دَ دستِ خُداوند ام
تارِ رجه و شاقول بُود. ⑧ و خُداوند دَز مه گُفت: ”عاموس، چیزخیل ره
مینگری؟“

ما گُفتم: ”یگ تارِ رجه و شاقول.“

اوخته خُداوند گُفت: ”اینه، ما تارِ رجه و شاقول ره دَ مینکلِ قوم خُو
اسرائیل قرار میدیم و دیگه از خطای ازوا تیر نموشم.“

⑨ جای‌های عبادتِ اسحاق بیرو مُوشه

و جای‌های مُقدّسِ اسرائیل خرابه جور مُوشه؛

ما دَ ضدِ خانوارِ یربعام قد شمشیر باله مُوشم.“

عاموس و اَمصيا

⑩ اَمصيا پيشواى بيت-ئيل د پيش يربعام پادشاه اسرائيل نفر ربي كده
گفت: ”عاموس د مينكل خانوار اسرائيل د خلاف تو دسيسه مونه؛ سرزمين
مو نميته تاب تمام توره‌هاى ازو ره بيره. ⑪ چون عاموس اينى رقم موگيه،

يربعام د وسيله شمشير مومره

و اسرائيل از سرزمين خو

حتماً د اسيرى برده موشه.“

⑫ و اَمصيا د عاموس گفت: ”او غيبگوى، بورو، د سرزمين يهودا دوتا
كو! بورو د امونجى نان خوردون خو ره پيدا كو و د امونجى نبوت كو؛ ⑬
ديگه د بيت-ئيل هرگز نبوت نكو، چراكه اى جاي بلده پادشاه مقدس آسته و
عبادتگاه مملكت.“

⑭ اوخته عاموس د جواب اَمصيا گفت: ”ما نه نبى آستم و نه باچه
نبى، بلکه يگ چوپو آستم و باغوان درختون انجير. ⑮ ليکن خداوند مره از
پشت رمه گرفت و خداوند دز مه گفت، ’بورو، د قوم مه اسرائيل نبوت كو.
⑯ پس آلى كلام خداوند ره بشنو،

تُو که مُوگی، دَ خِلافِ إِسْرَائِيلِ نَبُوتِ نَكُو،

دَ خِلافِ خانوارِ إِسْحاقِ تَبْلِیغِ نَكُو.

①۷ اینه، خُداوندِ اینی رقمِ مُوگیه:

خاتونِ تُو دَ امزی شارِ یگِ فاحِشهِ مُوشه

و باچه‌های و دُخترِونِ تُو دَ وِسیلهِ شمشیرِ کُشتهِ شُدهِ موفته

و زمینِ تُو دَ وِسیلهِ ربِسیوِ تقسیمِ مُوشه

و خودِ تُو دَ یگِ سرزمینِ نَجسِ مُومری

و إِسْرَائِيلِ از سرزمینِ خُو حتماً دَ اسیری بُردهِ مُوشه.

سَبَدِ میوه

① ۸ چیزی ره که خُداوند-خُدا دَز مه نِشو دَدِ اینی آسته: ما یگِ سَبَدِ

میوه رسیده ره دیدم. ② اوخته خُداوند گُفت: ”آی عاموس، چیزخیل ره مینگری؟“

ما دَ جوابِ گُفتم: ”یگِ سَبَدِ میوه رسیده.“

اوخته خُداوند دَزمه گُفت: ” زمانِ آخِرِ بَلَدِه قومِ مِه اِسْرائیلِ رَسیده؛ ما
دیگه هرگز از مجازاتِ ازوا تیر نَمُوشُم. ”

③ و خُداوند-خُدا مُوگیه: ” دَ امزُو روز سُرودهای خانِه خُدا دَ ناله تَبْدیل
مُوشه و لاش‌های غَدَر دَ هر جای موفته. یگ عالمِ سَکوت-و-خاموشی! ”

④ ای شُمو کسای که آدمای مُحْتَاجِ ره پایمال مُونید

و آدمای غَرِیبِ سرزمی ره تَباه مُونید، ای ره بِشَنوید.

⑤ شُمو مُوگید: ” چی وخت ماهِ نُو تیر مُوشه

تا مو غَلّه-و-دانه سَودا کنی

و چی وخت روزِ آرام

تا گندُمِ ره بَلَدِه فروش بُبری؟

مو ایفه ره ریزه و مِثقالِ ره کُنه جور مُونی

و قد ترازوی غَلَطِ مردُمِ ره بازی میدی.

⑥ آدمای غَرِیبِ ره قد نُقره میخری

و آدمای مُحتاج ره قد یگ جوره چپلی،

و خَش-پَش گندُم ره سَودا مُونی.

⑦ خُداوند که شان-و-شَوکتِ یعقُوب آسته، دَ ذاتِ خُو قَسَم خورده گُفته:
”یقیناً ما هرگز هیچ کُدمِ اعمالِ ازوا ره پُرمُشت نَمونم.

⑧ آیا امزی خاطر زمی نباید لَرزه کُنه

و تمامِ کسای که دَز شی زندگی مُونه نباید ماتم بگیریه

و پگِ زمی رقمِ دریای نیل نباید باله بییه

و رقمِ دریای نیلِ مصرِ نباید تلاطمِ کُنه و دُوباره تاه بشینه؟

⑨ خُداوند-خُدا مُوگیه:

”دَ امزو روز ما باعثِ مُوشم که آفتَو دَ وختِ چاشتِ بشینه

و زمی دَ روزِ روشو تریک شُنه.

⑩ ما عیدههای شُمو ره دَ ماتمِ تَبَدیلِ مُونم

و تمامِ سُرُودههای شُمو ره دَ نوحه؛

ما باعِثْ مُوشِمُ كَه دَ هَر كَمَر پِلَاس بَشَه

و هَر سَر كَل شُنَه.

ما أُو رُوز رَه رَقَمِ رُوزِ كَسِي كَه بَلَدَه باچَه يِگانَه خُو ماتَم مِيگِيرَه جُور
مُونَم

و غَيْتِيكَه آخِرِ شُنَه، مَعْلُومِ مُوشَه كَه واقِعاً يِگ رُوزِ تَلخ
بُودَه.

① خُداوند-خُدا مُوگِيَه:

”اينَه، رُوزايِ مِييَه كَه ما دَ بَلَه امزِي سَرزَمِي قَحطِي رِي
مُونَم؛

نَه قَحطِي نانِ يا خُشكيِ آو،

بَلَكَه قَحطِي كَلَامِ خُداوندِ كَه شَنِيدَه نَشُنَه.

② اُونَا ازِ دَرِيا تا دَرِيا سَرگَرَدو مُوشَه

و ازِ شَمالِ تا شَرَق؛

اُونَا هَر سُو مِيگَرَدَه تا كَلَامِ خُداوندِ رَه پيدا كَنه،

لیکن پیدا نَمیتنه.

د امزو روز دُخترونِ نُوربند و مردای جوان ۱۳

از تُشنگی بے حال مُوشه.

کسای که د بُت‌های سامره قسم مُخوره ۱۴

و مُوگيه، 'آی دان، قسم د زندگی خدای تو

و آی بئیرشبع، قسم د راهِ مُقدّس تو.

اونا موفته و ديگه هرگز باله نموشه.

تباهی اسرائیل

۹ ① خداوند ره دیدم که د پالوی قربانگاه ایسته بُود و گفت:

”سرستونی‌های بله ستون‌ها ره بزَن تا بیخ-و-بُنیا دِ خانه بلرزه

و اونا ره د سر تمامِ مردم چپه کو؛

ما باقی‌منده‌های ازوا ره قد شمشیر مُوکشم

و یگ ازوا نه دوتا میتنه

و نه ام خلاصی پیدا مونه.

② حتی اگه اونا زمی ره کنده د عالم مُرده‌ها تاشه شنه،

امزونجی ام دست مه اونا ره میگیره؛

حتی اگه د آسمو باله شنه،

امزونجی اماونا ره تاه میرم.

③ حتی اگه اونا خود ره د قیلی کوه کرمَل تاشه کنه،

امزونجی ام پالیده اونا ره میگیرم؛

و حتی اگه اونا از نظر مه د تی دریا پوٹ شنه،

د اونجی ما د مار آوی امر مونم که اونا ره بگزه.

④ حتی اگه اونا د پیش دشمنای خو د اسیری بوره،

د امونجی ما د شمشیر امر مونم و شمشیر اونا ره موکشه؛

ما نظر خوره د بله ازوا

بلده بدی رسندو قرار میدیم، نه بلده خوبی رسندو.

⑤ خداوند، خدای لشکرها

که د زمی دست میزنه و زمی محو موشه

و تمام باشندههای شی ماتم میگیره

و پگ زمی رقم دریای نیل باله مییه

و رقم دریای نیل مصر دوباره تاه میشینه؛

⑥ امو که اتاقهای خوره د آسمونا آباد مونه

و بنیاد گمبز خوره د بله زمی میله

و آوهای دریا ره کوی کده

اونا ره د روی زمی میریزنه،

نام شی خداوند آسته.

۷ خُداوند مُوگيه:

”آی بنی اسرائیل، آیا شُمو بَلدِه مه رِقْمِ مَرْدُمِ كُوشِ نِیْسْتِید؟

آیا اسرائیل ره از سرزمینِ مِصر،

فَلَسْطِینِیا ره از كَفْتور

و ارامیا ره از سرزمینِ قِیر ما بُرو نَوَرْدُم؟

۸ اینه، ما خُداوند-خُدا،

مَمَلَكَتِ گُناهكار ره زیرِ نظرِ دَرْمِ

و ما او ره از رُوی زمی نابود مُونُم؛

لیکن خانوارِ یعقوب ره كاملاً نابود نَمُوكُنُم.“

ای ره خُداوند مُوگيه.

۹ ”چون اینه، ما امر مُونُم

و خانوارِ اسرائیل ره دَ مینکلِ تمامِ مِلَّتِها تکان میدیم

امو رقم که غلبیل تکان دده موشه،

لیکن یگ سنگچل ام د زمی نموفته.

⑩ تمام گناهکارای قوم مه د وسیله شمشیر مومره،

امو کسای که موگیه،

‘بلا-و-مصیبت د بله مو نمیه و دچار مو نموشه.’

بازسازی اسرائیل

⑪ د امزو روز ما چپری داوود ره که افتده

باله مونم

و شکافهای شی ره پوٹ کده

خرابیهای شی ره بازسازی موکنم

و او ره رقم روزای سابق شی دوباره آباد مونم؛

⑫ تا اونا از باقیمندههای ادوم و از تمام ملت‌های

که یگ زمان د نام ازمه یاد موشد سرزمینا ره تصرف کنه.

ای ره خداوند که امی چیزا ره انجام میدیه موهیه.

⑬ خداوند موهیه:

”اینه، روزی مییه که بخاطرِ حاصلاتِ کلو دروگر که هنوز درو مونه
قلبه گر ام کار خو ره شروع مونه

و لغه کدون انگور بخاطرِ حاصلاتِ کلو تا زمانِ پاش ددون
تخم ادامه پیدا مونه؛

از کوهها شیره انگور میچقه

و از تمام تپهها جاری موشه.

⑭ آره، ما اسیرای قوم خو اسرائیل ره پس میرم

و اونا شارای خراب شده ره دوباره آباد کده دزوا جای-د-جای
موشه.

اونا تاکهای انگور شنده شرابهای ازوا ره وچی مونه

و باغها جور کده میوه ازوا ره موخوره.

١٥ ما اونا ره د سرزمين خودون ازوا ميشندنم

و اونا ديگه هرگز از سرزميني كه دزوا دديم كنده نموشه.

اي ره خداوند، خدای شمو موكيه.